

Խ Մ Բ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ՄԻՋԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄՆԵՐ

Եպտեմբեր ամսի վերջերին, Կոստանդնուպոլսի Հունաց Տիեզերական Պատրիարք Նորին Սրբություն Ս. Աթենագորաս Արքեպիսկոպոսի նախաձեռնությամբ, Հոռոդս կղզում կայացավ Օրբոդոս եկեղեցիների համագումար, որին մասնակցելու հրավիրվել էր նաև Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին:

Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի բարեհաճ կարգադրությամբ, հանուն Հայ եկեղեցու, որպես դիտորդ-կյուր, համագումարին ներկա եղավ Արևմտյան Եվրոպայի հայոց Հայրապետական պատվիրակ և Ֆրանսիայի հայոց առաջնորդ գերաշնորհ Ս. Սերովբե Եպիսկոպոս Մանուկյանը:

Նոյեմբեր ամսի կեսերին, Նյու-Դելհիում, գումարվելու է եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի երրորդ համագումարը, որին, հանուն Վեհափառ Հայրապետի և Հայ եկեղեցու, կմասնակցի գերաշնորհ Ս. Դերենիկ Եպիսկոպոս Փոլատյանը:

Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին, վերջին 40—50 տարիների ընթացքում, իր սրտագին մասնակցությունն է բերել միջեկեղեցական նմանօրինակ հանդիպումներին, որոնք մեծ իրադարձություններ են մեր ժամանակներում Բրիտանական եկեղեցիների կյանքում եկեղեցական միություն հաստատելու նախապահի վրա:

Գոհունակությամբ պետք է արձանագրել այն փաստը, որ այժմ Բրիտանյա աշխարհը մեծ հետաքրքրություն է հանդես բերում եկեղեցիների միության հարցի շուրջ: Նույն մտածումներով է, որ Հայ եկեղեցին մաս-

նակցել է 1927 թվականին Լոզանի, 1937 թվականին Էդինբուրգի և 1952 թվականին Լոնդոնի Կարգի և Հավատի ժողովներին:

1956 թվականի մարտին, Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի բարձր նախագահության տակ գումարված Կահիրեի Եպիսկոպոսական ժողովը որոշում ընդունեց այստեղից ևս Հայ եկեղեցու մասնակցության մասին միջեկեղեցական նման ժողովների՝ «Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կողմից նշանակված ներկայացուցիչներով»:

Միջազգային կյանքում ժողովուրդների բարեկամության զարգացման մեր դարաշրջանին, անցել է եկեղեցիների մեկուսացած, կղզիացած ապրելու ժամանակը: Եվ Հայ Ազգը ամենից ավելի գիտակից է եկեղեցիների և կրոնների միջև անցյալում անհանդուրժող ոգու տխուր հետևանքներին:

Մեր օրերում և արդի պայմանների մեջ, միջեկեղեցական հանդիպումներն ու շփումները օգտակար են և անհրաժեշտ այն իմաստով, որ դրանք կփարատեն եկեղեցիների միջև գոյություն ունեցող նախապաշարումները, կփշրեն հավատացյալներին իրարից բաժանող անբնական պատվարները, կցրեն փոխադարձ կասկածամտությունները և կստեղծեն եկեղեցիների միջև իրար հասկացողության, վստահության, սիրո և հարգանքի մթնոլորտ: Եկեղեցիների միջև որքան անկեղծ լինեն հարաբերություններն ու շփումները, այնքան կպակասեն թյուրիմացությունները և նպաստավոր ու շինարար հող կստեղծեն ապագայում եկեղեցական ճշմարիտ միության համար ավետարանական ոգով:

Այս մտածումների լույսի տակ, միջեկեղեցական հանդիպումները հանդիսանում են հուսալի սկզբնավորություններ եկեղեցական ապագա ցանկալի միության:

Հայ եկեղեցու արտագին իղձն է եղել և է՝ իրականացած տեսնել Բրիտանական եկեղեցիների եղբայրությունը:

Ինչպես անցյալում, այժմ էլ, Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի գլխավորությամբ, ողջունում է այն բարի ջանքերն ու միջեկեղեցական հանդիպումները, որոնց նպատակն է ստեղծել կայուն և վստահելի հող ապագա եկեղեցական միության, «ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀՈԳԻՈՅՆ ՅՕԴԻԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ» (Եփես. Դ 3): Հայ եկեղեցին ամեն օր, երեկոյան ժամերգության ընթացքում, սրտեռանդն աղոթում է «ՄԻԱՅՆՈՅ ՍՈՒՐԲ, ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԵՒ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ» միության վերականգնման և համագործակցության համար:

Արդարև, Մեկ է Բրիտանական եկեղեցին իր Գլխով, որ է Քրիստոս, Մեկ է իր հավատով. «ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՔ ԹԷՊԷՏ ԵՒ ԸՆԴ ԲԱԶՈՒՄ ՏԵՂԻՍ ԵՆ, ՍԱԿԱՅՆ ՄԻ ԱՍԻՎԱՍՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՏՈՅՆ» (Անձնացի): Քրիստոնեական եկեղեցին Մեկ է իր ՀՈԳՈՎ, Մեկ է իր ԿՈԶՈՒՄՈՎ և ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅԱՄԲ. «ԵԹԷ ԲԱԺԻՔ ՇՆՈՐՀԱՅ ԵՆ, ԱՅՆ ՀՈԳԻՆ ԻՈՅՆ Է» (Ա. Կորնթ. ԺԲ 4): Քրիստոնեական եկեղեցին Մեկ է իր ՀՈԳԵՎՈՐ ԱՄԲՈՂ-ՋՈՒԹՅՈՒՆ, որպես ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԱՐՄԻՆ. «Մի մարմին եմք ի Քրիստոս, այլ իւրաքանչիւր միմեանց անդամք» (Հռոմ. ԺԲ 3):

Քրիստոնեական Ընդհանուր եկեղեցու միությունը խախտվեց Եփեսոսի Գ տիեզերական ժողովից հետո, 451 թվականին, երբ հուլիեցիները պատրիարքական Աթոռների գերագահության հարցերը:

Քրիստոսի Մեկ եկեղեցին բաժանվեց բազում ՄԱՍԵՐԻ: Ստեղծվեցին տեղական, ազգային եկեղեցիներ, հաճախ միմյանց հակառակ և թշնամի դավանաբանական հարցերում: Եկեղեցիների բաժանումներն ու պառակտումները ժառանգում իսկ են եկեղեցու կոչման, էության և առաքելության: Ե դարի Հայ եկեղեցու նշանավոր մատենագիր Մովսես Խորենացին վշտով է գրում եկեղեցու ծոցում ստեղծված պայքարների մասին, «Մարտի ի ներհուստ... Վրդովեցա ուղղափառութիւն, արմատացա անկարգութիւն»: Կրոնական-դավանական հողի վրա այնուհետև սկսվեց տխուր պայքար բաժանված եկեղեցիների միջև: Հայ եկեղեցին միշտ էլ սրտի նմանությամբ, կսկիծով է նայել Բրիտանական եկեղեցիների այդ պարսկադրամների վրա:

Այսպես, հատկապես ԺԲ և ԺԳ դարերում փորձեր կատարվեցին Հայ և Հույն, Հայ և

Կաթոլիկ եկեղեցիների միության բնագավառում: Մեր եկեղեցական մատենագրության մեջ կան ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴՐԻՆ նվիրված մի շարք գրություններ, որոնք առանձինն մեծ նշանակություն ունեն Բրիտանական եկեղեցիների միության պատմության համար:

Եկեղեցական միության ջերմ, սնկեղծ պաշտպաններից մեկն է հղել Հույ եկեղեցու լայնահուն և ազատամիտ հայրապետներից Ս. Ներսես Շնորհալին (1166—1173), որը հունաց Կիո-էմմանուել կայսեր հետ պաշտոնական հարաբերությունների մեջ մտավ, և գրեց իր «Գիր հաւատոյ խոստովանութեան Հայաստանեայց եկեղեցոյ», և «Սահմանք հաւատոյ Հայաստանեայց եկեղեցոյ... Ի խնդրոյ աստուածասեր քաղաւորին Հռոմոց էմմանուէլի» («Ընդհանրական»):

Այս երկու պաշտոնական քրքերում, որոնք մինչև այժմ պահում են իրենց կանոնական ուժն ու հեղինակությունը, Ներսես Շնորհալի հայրապետը շարադրել է հանգամանորեն և սպառիչ կերպով Հայ եկեղեցու դիրքը և սկզբունքը եկեղեցական միության հարցում ընդհանրապես, «Յաղագս աստուածային սիրոյն հաղորդութեան և ոչ իրի ի մոլորութենէ դառնալով ի նշմարտութիւն»:

ԺԹ դարի Հայ եկեղեցու նշանավոր դեմք, Կոստանդնուպոլսի հույոց պատրիարք Մաղաքիա արքեպիսկոպոս Օրմանյանը, իր 1911 թվականին գրած արժեքավոր «Հայ եկեղեցի» աշխատության մեջ ստանձնել գլուխ է նվիրել եկեղեցական միության հարցերին, ուր գրում է հետևյալը. «Հիշալի պետք է զարմանալ, երբոր ոչ դիտել Հայոց եկեղեցվոյն ընթացքը, մեկ կողմեն միսթանություն համար առած ձեռնարկները, և մյուս կողմեն յուր դավանության վրա հաստատամտությունը: Իրոք ալ անեղծվածական պետք է սեպել այդ ընթացքը, եթե նկատի չառնվեր անոր գերազանցապես թույլատու և ներողամիտ ուղղությունը: Հայ եկեղեցին միշտ բարեմտությամբ ընդունած է միաբանության առաջարկները, Բանի անգամ որ իրեն ներկայացված են, բայց միշտ հետացած չէ յուր ինքնուրույն և առանձնահատուկ կացության դիրքին: Հայոց եկեղեցին միաբանություն հասկցալ միշտ բառին ճիշտ և սեղմ նշանակությամբ: Նա միաբանություն ըսելով ուզեց եկեղեցիներու միջև ունենալ հոգևորական հաղորդակցություն, փոխադարձ հարաբերություն և իրարու դիրքին հանդեպ հարգանք. յուրաքանչյուրին համար յուր շրջանակին և սահմաններուն մեջ ազատություն և ամենուն վրա տիրապետող Բրիտանական սուրբ սերը: Նա երբևէ չուզեց հանդուրժել, որ միաբանությունը տիրապետության փոխվի և մարդարություն վերածվի («Հայ եկեղեցի», էջ 80):

Այս է եղել և է Հայ եկեղեցու դիրքը Շնորհալու սկզբունքով և Օրմանյանի բացատրությամբ՝ եկեղեցական միության հարցում:

Այժմ տրդեն նոր ժամանակներ են: 1961 թվականի հունիսին, երբ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը Ստամբուլում, Ֆենե-րի Հունաց Պատրիարքարանում հանդիպում էր Հունաց Տիեզերական Պատրիարք Նորին Սրբություն Աթենագորասի հետ, վերջինս ողջունելով Ամենայն Հայոց Հայրապետին, ասում էր.

«Ձերդ Սրբությունը կհանչեմք Ձեր բնությունը թվականեն սկսյալ, անդայե՛ք ես Զեր աշխատություններուն և զգացումներուն, մասնավորապես Բրիտանյա եկեղեցիներու համագործակցության և միացման հարցին մեջ Ձեր ունեցած կարծիքներուն: Այս բոլորի համար զՁեզ սրտանց կ'ընտրեմք: Մեզ՝ ԵՐԿՈՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ ՆՈՒՅՆ ԺԱՄԱՆԻՔԱՆ ԵՆ ԴԱՐԲՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻՆ: ԵՐԲԵՄՆ ԵԹԵ ՊԱՏԱՀԱՄ ԵՆ ՄՇՈՒՇՈՏ ՊԱՀԵՐ, ԱՆՈՒՔ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԽԱՌՆՎԱՄ ԵՆ ԵՎ ԱՅՍՕՐ ՈՐԵՎԷ ԻՄԱՍՏ ՉԵՆ ԿՐԵՐ»:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Հունաց Տիեզերական Պատրիարքի խոսքերին պատասխանում է հետևյալ հատկանշական բառերով.

«Ձերդ ՍՐԲՈՒԹՅԱՆ ԱՅՍ ԽՈՍՔԵՐԸ ՊԻՏԻ ՊԱՀԵՆՔ ՄԵՐ ՍՐՏԻՆ ՄԵՋ ԻԲՐԵՎ ԹԱՆԿԱԳԻՆ ԸՆԹԱ: ԱՅՍՕՐՎԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԱՊԱԳԱՅԻ ՄԵՐ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱՔԱՐԸ ՊԻՏԻ ԸԼԱ: ԱՍՏՈՒԾՈ ԱՆՈՒՆԸ ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹՅԱՐ ԿԶԻՇՆԵՔ, ՈՐՈՎՀՆՏՆԵՎ ՄԵՋԻ ՊԱՐԳԵՎՅՈՒՆ ԱՅՍ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ»:

Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի օրոք, Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին, Բրիտանական սիրո և հարգանքի քննունդով, շատ սիրալիք և բարեկամական հարաբերություններ է մշակում առհասարակ Օրբոդոս եկեղեցիների և ի մասնավորի Ռուս Պրավոսլավ եկեղեցու հետ:

1956 թվականին, երբ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը գտնվում էր արտասահմանում, Անգլիայի հայ համայնքին տված իր աջելության օրերին, զբաղվեց նաև Հայ և Անգլիկան եկեղեցիների փոխհարաբերության ամրացման և սերտացման հարցով ու զրույցներ ունեցավ Քենտրբերիի Արքեպիսկոպոսի հետ: Խոնդոնում, Նիկիական միության ակումբում, Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպված պաշտոնական ընդունելության ժամանակ, Նորին Ս. Օծությունը եկեղեցական միության մասին արտահայտվեց հետևյալ ձևով. «ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ԵՂՐԱՅՐԱԿԱՆ ՄԵՐՉԵՑՈՒՄՈՎ ԵՎ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒՄԸ»:

ԹՅԱՄԱՐ, ԽՈՐՀՈՒՄ ԵՆՔ, ԹԵ ԶՈՐԱՅՐԱՄ ԿԼԻՆԵՆՔ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ:

Հայ և Անգլիկան եկեղեցիների հարաբերության զարգացման և ամրապնդման առաջնությունը կարևոր դեր է կատարում նաև Երուսաղեմի հայոց Պատրիարքությունը: Երուսաղեմի հայոց Պատրիարքարանի, Սրբոց Հակոբյանց վանքի միաբնության և Երուսաղեմի Անգլիկան եկեղեցու միջև վաղուց հաստատվել են սիրալիք և բարեկամական հարաբերություններ. «ՈՐՈՒՔ ԱՐԳԵՆ ԱՍՏՎԱՄԱՀԱՃՈՒՄԻ ԱՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆ ԵՆ ԴԱՐՉԵՎ»,- նշում է Ամենայն Հայոց Հայրապետը:

Նույն մտածումներով, Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին մեծապես հետաքրքրվում է եկեղեցիների Համաշխարհային խորհրդի գործունեությամբ, որն աշխատում է գործնական հողի վրա և Բրիտանական ոգով միություն ստեղծել եկեղեցիների միջև: Դժբախտաբար անցյալում նախապաշարումներ, անհասկացողություններ, Բրիտանական սիրո և ներդաշնանության պակասը քանձր վարագույրներ են փառել Բրիտանական եկեղեցիների միջև, արգելի են հանդիսացել համագործակցության և միության և խանգարել են երկրի վրա Բրիտանական սիրո թագավորության հաստատումը:

Այժմ ժամանակն է, որ Բրիտանական աշխարհը համաֆրիստոնական իմաստով բոլորի նույն սեղանի շուրջ, ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԵՂԱՍԱԿՆԵՐՈՎ սպագա եկեղեցական գործակցության հիմնաքար դնելու: Կարևոր չէ և ոչ էլ անհրաժեշտ նույնիսկ, դավաճան, ծիսական և վարչական նույնություն եկեղեցիների, գործնական հույատակներով կատարված և կատարվելիք համագործակցության, միության, սիրո և եղբայրության համար: Թող յուրաքանչյուր եկեղեցի հավատարմի մեջ իր դավանական, ծիսական, ազգային ավանդություններին, կանոնական մտածելակերպին, բայց միանա Քրիստոսի սիրով և գործնական նշանակություն ունեցող հարգերում: Եկեղեցիների միջև գոյություն ունեցող դավանական, ծիսական, նվիրապետական տարբերությունները շպեղվել են պատճառ դառնալ, որ եկեղեցիները միասին յուրաքանչյուր աշխարհը և ամբողջ մարդկությունը շահագրգռող կենսական, հիմնական հարցերի շուրջ, ինչպիսիք են խաղաղությունը, զինաթափումը, ազգերի համագործակցությունը և այլ հասարակական հարցեր: «Ձէ բաժանել Քրիստոս ի Պողոս և յԱպոլոս և ոչ եկեղեցի նորա ի Հայս և ի Հռոմ կամ ի Ֆռանկ, թէպէտ և ակարացն կարծիք այսմ ծառայեն» (Լամբրոնացի):

Քրիստոնեական աշխարհը հավատում է եկեղեցու հավիտենականությանը, անպակասելիությանը. «Ոչ ձերանայ եկեղեցի, ոչ նուաճի և ոչ դիմամարտից յաղթահարի... դիւրագոյն է արեգական շիջանիլ թան եկեղեցու խաւարիլ» (Ոսկեբերան):

Այս մտածումների լույսի տակ, ի՞նչ է այսօր եկեղեցու կոչումն ու առաքելությունը աշխարհում:

Եկեղեցիների միությունը երբեք չի նշանակում ինքնագլուխ, անկախ Աթոռների բուրձում, ազգային եկեղեցիների վերացում և ոչ էլ դավանական, ծիսական, վարչական միօրինականության կամ միակերպության ստեղծում եկեղեցիների մեջ, այլ բովանդակ քրիստոնեական աշխարհի մեջ և եկեղեցիների միջև կենդանի համագործակցություն, «Միութիւն ի կարևորս, ազատութիւն յերկրաշականս, սէր յամենայնի» սկզբունքով:

Եկեղեցին, պատասխանատվության խորունկ զգացումով դեպի հավատացյալները, այսօր էլ պետք է իր խոսքը ասի, իր վերաբերմունքը նշտի աշխարհը հուզող բոլոր ճշատապ հարցերի մասին, ինչպիսիք են ազգերի համագործակցությունը, ցեղային և հասարակական ահհավասարությունները, գաղութատիրությունը, գեխությունը, հասարակական անարդարությունը: Այս աստվածահաճա և մարդասիրական գործում բոլոր եկեղեցիները պիտի համագործակցեն միասնաբար պայքարելու հասարակաց թշնամու դեմ, որը անհավասարությունն է, բարոյական անկումն է, հասարակության փայլալուծն է, հեշտասիրությունն է և հավատի բուլացումը:

Եկեղեցիների այսօրվա միության հիմնական նպատակը պիտի լինի աշխարհում ՀԱՎԱՏԻ, ԲԱՐԵՊԱՇՏՈՒԹՅԱՆ, ԱԶՆՎՈՒԹՅԱՆ, ՎՍՏԱՀՈՒԹՅԱՆ ԱՄՐԱՊԵՒՈՒՄԸ, ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԿՐՈՆԻ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐ ՆՈՐՄԱՆԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄԸ, ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՄԵՐՁԵՑՈՒՄԸ ՀԱՎԱՏԱՅՅԱԼ ՄԱՍՍԱՆԵՐԻ ԿԱՐԻՔ-

ՆԵՐՈՆ. ՎՇՏԵՐԻՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԻ ԻՐ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔՐ ԵՎ ԽՈՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ ԱՄԲՈՂՁ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ:

Եկեղեցին պետք է վեր մնա փաղափարն հակամարտություններից և աշխարհի ժողովուրդներին, բաժանված ազգերին բերի միություն, խաղաղության, եղբայրության, սիրապատգամը. դատապարտելով այն բոլոր միջոցները, որոնք լարում են ժողովուրդները միմյանց դեմ: Ոչ մի եկեղեցի, ինչպես էլ «նգոր» լինի ինքն իր մեջ, չի կարող տառնաձիգ դիմագրավել արդիականության այս բոլոր հարցերը:

Արդարև, կան ու կլինեն եկեղեցական միության նախադրյալի վրա խոչընդոտներ, արգելիչներ: Ինչպես անցյալում, այսօր էլ Կաթոլիկ եկեղեցին յուրահատուկ ձևով է հասկանում եկեղեցական միության հարցը: Միությունը պիտի լինի Ավետարանի ոգով: Միության նշմարիտ նախադրյալը ուրե՛ք «մեծ» եկեղեցու փառախոր մտնել չէ: Եկեղեցիները պետք է միանան միմյանց փոխադարձ հարգանքով և հասկացողությամբ՝ իրեն հավասարներ. «Ոչ տիրելով վիճակացն, այլ օրինակ լինել հօտին, հաւասար ընդ հաւասարի և ոչ տէր ընդ ծառայի»: Այս ձևով եղած հանդիպումները միայն կարող են նպաստավոր հող ստեղծել ապագա եկեղեցական միության համար:

«Ահա օր փրկութեան» (Թ Կորնթ. Զ 2).
«Ահա ամ փրկութեան եկեալ հասեալ» (Եսայի ԿԳ 4):

Մայր Աթոռը միացնում է իր աղոթքներն ու ջանքերը բոլոր այն ձեռնարկներին, որոնց նպատակն է քրիստոնեական եղբայրությունն ու սերը և սրտեռանդն աղոթում է ապագայում իրագործվելիք նշմարիտ եկեղեցական միության համար: «ԱՂԱԶՆՍՏՅՈՒՆ ԶԱՄԵՆԱԿԱԼՆ ԱՍՏՈՒԱԾ ՎԱՍՆ ՄԻԱՅՆՈՅ, ՍՈՒՐՐ, ԿԱԹՈՒԼԻԿԷ ՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՅ»:

